

کتاب نامہ سید سلیمان ندوی

اختصر راہی

علامہ شبیلی نعمانی (م ۱۹۱۳ء) کر جانشین مولانا سید سلیمان ندوی (م ۱۹۵۳ء) کی ولادت نومبر ۱۸۸۳ء میں ہوئی تھی۔ ان کے کارنامہ حیات کی تحسین کر لئے ان کے عقیدت مندوں نے مختلف جگہوں پر ان کی صد سالہ تقریب ولادت منانی۔ فرانس کی جامعہ پیرس کے شعبہ اردو نے ایک تقریب کا اہتمام کیا اور ۲۵ نومبر ۱۹۸۳ء کو فرانسیسی ثیلی وزن نے پندرہ منٹ ان کی یاد کر لئے مختص کیے۔ تلاوت قرآن کر بعد افغانستان کے ایک سابق سفیر و وزیر جناب عبدالغفور فرهادی روان نے مولانا ندوی مرحوم کے بارے میں گفتگو کی۔ پھر ان کی تصانیف کے سرورق دکھائی گئے اور ان کے مزار کی تصویر پیش کی گئی۔ آخر میں جناب سید سالار الدین محمد نے فرانسیسی میں ایک مختصر سا مضمون پڑھا۔ اسی روز، «رابطة الطلاب الاسلاميين» کی جانب سے جناب ڈاکٹر حمید اللہ کے لیکچر کا اہتمام کیا گیا۔ لیکچر فرانسیسی زبان میں تھا مگر ساتھ ہی ساتھ اس کا جملہ بہ جملہ عربی میں ترجمہ ہوتا رہا۔ کراچی میں لیاقت نیشنل کالج اور دیسنے ایسوسوی ایشن کی جانب سے تقریبات کا اہتمام کیا گیا۔ دیسنے ایسوسوی ایشن کے جلسے میں مقامی اہل علم کے علاوہ مولانا صباح الدین عبدالرحمن اور ڈاکٹر سید سلیمان ندوی (فرزند مولانا سید سلیمان ندوی) نے بھی

شرکت کی۔ اس موقع پر ایسوسوی ایشن کی جانب سے ایک مجلہ „صد سالہ یوم پیدائش علامہ سید سلیمان ندوی“ کے نام سے شائع کیا گیا۔

ہندوستان میں مسلم یونیورسٹی علی گڑھ کے شعبہ اردو نے ۲۳ و ۲۵ نومبر ۱۹۸۳ء کو ایک سمینار کا اہتمام کیا۔ یکم، ۲، ۳ دسمبر کو بھار اردو اکیڈمی پنہ نے ایک بھر پور تقریب منانی۔ اس تقریب کے روح روان جناب سید شہاب الدین دیسنوی نے، «یادگار سلیمان» کے نام سے جناب عبدالقوی دیسنوی سے ایک خوبصورت کتاب لکھوانی۔ جس کا اجراء مولانا ابوالحسن علی ندوی کے دست مبارک سے ہوا۔

پنہ کی تقریب کے بعد ۹، ۱۰ مارچ ۱۹۸۵ء کو کل ہند انجمن ترقی اردو کے زیر اہتمام دہلی میں ایک باوقار سمینار کا انعقاد ہوا۔ گورنر ہربانہ جناب سید مظفر حسین برنسی نے سمینار کا افتتاح کیا۔ مذکورہ بالا مختلف تقریبات میں اہل علم و قلم نے مولانا سید سلیمان ندوی کے فکر و فن پر وقیع مقالات پیش کیے جن میں سے چند ایک شائع ہو چکے ہیں اور باقی مستقبل قریب میں شائع ہو جائیں گے۔

„صد سالہ تقریبات ولادت“ کی بدععت حسنہ سے کئی ایک علماء و فضلاء کے بارے میں تحقیق و تصنیف کو بڑھاوا ملا ہے۔ امید ہے سید سلیمان ندوی کے احوال و آثار پر اور ان کے حوالے سے مزید علمی کام کیا جائی گا۔ کسی موضوع پر تحقیق و تصنیف کے لیے، „کتابیات“ کو کلیدی حیثیت حاصل ہے۔ مولانا سید سلیمان ندوی پر اس نوعیت کا کام ۱۹۶۰ء کے عشرے میں پروفیسر عبد القوی دیسنوی نے شروع کیا اور منی ۱۹۶۶ء کے ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ) میں اس کا کچھ حصہ، „کتابیات مقالات علامہ سید سلیمان“

ندویٰ ” کے زیر عنوان شائع ہوا۔ گزشته سال بہار اردو اکیڈمی پٹنہ کی جانب سے پروفیسر دیسنوی کی خوبصورت کتاب ” یادگار سلیمان ” شائع ہوئی۔ اس کا ایک حصہ علامہ سید سلیمان ندوی کی تالیفات، مقالات، مکاتیب اور خود ان پر لکھی گئی کتب و مقالات کی فہرست پر حاوی ہے۔

جب پٹنہ سے ” یادگار سلیمان ” شائع ہو رہی تھی اسی زمانے میں راقم الحروف ” کتاب نامہ سید سلیمان ندوی ” کی ترتیب میں مصروف تھا۔ ” کتاب نامہ سید سلیمان ندوی ” مندرجہ ذیل حصوں میں منقسم ہے۔

۱۔ تصنیفات و تالیفات سید سلیمان ندوی۔ سید صاحب کی جملہ کتابوں کے تمام ایڈیشنوں کا احاطہ کرنے کی کوشش کی گئی ہے اور ہر ایڈیشن کے باہم میں ناشر، جائز اشاعت، سال اشاعت اور صفحات دیے گئے ہیں۔

۲۔ تراجم تصنیفات و تالیفات۔ مختلف زبانوں میں سید صاحب کی کتابوں کے تراجم کا ذکر۔

۳۔ مرتبات سید سلیمان ندوی۔ مختلف ” اہل علم ” نے سید صاحب کی جو تحریریں مرتب کی ہیں، ان کا اندراج۔

۴۔ شذرات و مقالات و تقریظات سید سلیمان ندوی۔

۵۔ مکاتیب سید سلیمان ندوی

۶۔ مکاتیب بنام سید سلیمان ندوی

۷۔ کتب دربارہ سید سلیمان ندوی

۸۔ مقالات دربارہ سید سلیمان ندوی

” یادگار سلیمان ” میں شامل کتابیات کو اس موضوع پر اولیت حاصل ہے اور پروفیسر عبدالقوی دیسنوی کو الفضل للمتقدم کے تحت برتری حاصل ہے مگر ” یادگار سلیمان ” کی کتابیات میں خاصاً اضافہ

کا جا سکتا ہے۔

ذیل میں ..کتاب نامہ سید سلیمان ندوی» کا وہ حصہ نقل کیا جاتا ہے جس میں سید صاحب کو بارے میں کتب و مقالات کی نشاندہی کی گئی ہے۔

(اختر راهی)

كتب

اختر راهی

اقبال - سید سلیمان ندوی کی نظر میں

(لاہور - بزم اقبال (۱۹۲۸ء) ص ۳۱۵)

اختر علی

سید سلیمان ندوی اور ان کی علمی و ادبی اور دینی

خدمات

(مقالہ برائی ڈاکٹریٹ، پنجاب یونیورسٹی لاہور - غیر

مطبوعہ)

امداد صابری

علامہ سید سلیمان ندوی کی قرآنی غلطیاں

(دہلی - مؤلف، ۱۹۳۳ء) - ۱۶۰ ص

حبيب الرحمن

خطبات مدرس پر ایک نظر

(میر پور خاص - مکتبہ فن کدھ)

خوزشید نعمانی، ڈاکٹر

دارالمحنتین اعظم گڑھ کی ادبی خدمات

(بمبئی - عبد الخالق فلیش)

ذوالفقار حسین بخاری

سید سلیمان ندوی - تحقیقی و تنقیدی مطالعہ
 (مقالہ برائی تکمیل امتحان ایم - اے ، پنجاب یونیورسٹی¹
 لاہور، غیر مطبوعہ)

طاهر تونسوی

اقبال اور سید سلیمان ندوی
 (لاہور - مکتبہ عالیہ ، ۱۹۷۲ء) - ۱۶۰ ص

صبیح محسن

محلہ بہ یاد علامہ سید سلیمان ندوی
 (کراچی - دیسنہ ایسوسی ایشن ، ۱۹۸۶ء) - ۶۶ ص
 صد سالہ یوم پیدائش علامہ سید سلیمان ندوی
 (کراچی - دیسنہ ایسوسی ایشن ، ۱۹۸۳ء) - ۱۱۲ ص
 عبد القوی دستنی ، پروفیسر
 یادگار سلیمان
 (پشاور - بھار اردو اکادمی ، ۱۹۸۳ء) - ۲۵۶ ص

غلام محمد

تذکرہ سلیمان
 (کراچی - ادارہ مجلس علمی ۱۹۷۰ء) - ۶۳۶ ص

محمد اشرف

سلوک سلیمانی
 (لاہور - مکتبہ سرمدی ، ۱۹۷۹ء) - ۱۸۳ ص

محمد اکرم - شیخ
 شبی نامہ

(بمبئی - تاج آفس (س : ن) - ۲۴۵ ص

محمد امین زیری

ذکر شبیلی

- (لکھنؤ - کتاب خانہ دانش محل ۱۹۳۶ء) - ۲۳۶ ص
- لاہور - مکتبہ جدید (۱۹۵۳ء) ، ۱۳۸ ص
- محمد عبد اللہ چفتانی ، ڈاکٹر اقبال اور سید سلیمان ندوی
- (لاہور - مکتبہ نورس ، ۱۹۵۶ء) - ۲۰ ص
- محمد نعیم ندوی ، ڈاکٹر شاہ دبستان شبیلی کی علمی و ادبی خدمات (مقالہ برائی ڈاکٹریٹ، سنده یونیورسٹی حیدرآباد : غیر مطبوعہ)
- معین الدین احمد ندوی، شاہ حیات سلیمان (اعظم گڑھ - مطبع معارف ، ۱۹۴۳ء) - ۲۹ ص

مقالات

آفتاب احمد نقسوی

- اقبال اور سید سلیمان ندوی
- محلہ برگ گل (اردو کالج - کراچی) - اقبال نمبر ۱۹۶۰ء ، ۳۹ - ۵۶ ص

۱ - س

ارمغان سلیمان (تبصرہ)

ماہنامہ الرحیم (حیدر آباد) نومبر ۱۹۶۶ء ، ۳۸۰ ص

ابراهیم خلیل

مولانا سید سلیمان ندوی - اپنی تصانیف کی روشنی میں
 صبیح محسن کر مرتبہ مجلے " صد سالہ یوم پیدائش
 علامہ سید سلیمان ندوی " میں ، ۹ - ۸۸ ص
 سید سلیمان ندوی ماهنامہ المعارف (لاہور) جولاتی
 ۱۹۸۳ء ، ۳ - ۱۲ ص

ابوالاعلیٰ مودودی ، سید

ایمان : اسلامی تحریک کی بنیاد (تبصرہ)
 خورشید احمد کی مرتبہ کتاب " ادبیات مودودی " میں ،
 ۳۲۰ - ۳۲۲ ص

(لاہور - اسلامک پبلی کیشنز لمیٹڈ ، ۱۹۸۲ء)
 عربوں کی جہاز رانی (تبصرہ)
 خورشید احمد کی مرتبہ کتاب " ادبیات مودودی " میں ،

۳۱۱ ص

ابوالحسن علی ندوی

مولانا سید سلیمان ندوی
 اپنی کتاب " پرانے چراغ " حصہ اول میں ، ۱۹ - ۶۲ ص
 (لکھنؤ - مکتبہ فردوس ، بار اول ۱۹۵۵ء)

ابوالخیر کشفی ، سید

سید صاحب - ایک ذاتی تأثیر

صبیح محسن کر مرتبہ مجلے " بیاد سید سلیمان ندوی " میں ، ۲۵ - ۲۷ ص

سید سلیمان ندوی کی یاد میں

صبیح محسن کر مرتبہ مجلے " صد سالہ یوم پیدائش
 علامہ سید سلیمان ندوی " میں ، ۲۸ - ۳۰ ص

ابو عاصم ، سید

علالت سر وفات تک - علامہ سید سلیمان ندوی
 ماهنامہ معارف (اعظم گزہ) ، سلیمان نمبر (منی
 ۱۹۵۵ء) ، ۳۶۳ - ۳۸۹ ص

علامہ سید سلیمان ندوی کے ساتھ گزرے ہوئے چند دن
 صبیح محسن کے مرتبہ مجلی " صد سالہ یوم پیدائش
 علامہ سید سلیمان ندوی " میں ، ۵۳ - ۶۱

ابوظفر ندوی

بچپن اور طالب علمی کے کجھ واقعات
 ماهنامہ معارف (اعظم گزہ) منی ۱۹۵۵ء ، ۲۷ - ۵۷ ص

ابوععلی اثری

حیات سلیمان کا ایک ورق
 هفت روزہ الاسلام (لاہور) ۲۹ ستمبر ۱۹۴۸ء ، ۵ ص .
 صبیح محسن کے مرتبہ مجلی " صد سالہ یوم پیدائش
 علامہ سید سلیمان ندوی " میں ، ۸۹ - ۹۶ ص
 خیام (مولانا سید سلیمان ندوی کا ایک یادگار علمی
 کارنامہ)

ماہنامہ فاران (کراچی) ستمبر ۱۹۶۱ء ، ۳۵ - ۳۸ ص
 معارف (سلیمان نمبر) مطالعہ و تاثر
 ماهنامہ فاران (کراچی) ، اپریل ۱۹۴۵ء ، ۸ - ۱۵ ص
 مولانا سید سلیمان ندوی کے علمی و تاریخی کارنامے
 ماهنامہ برهان (دہلی) ، منی ۱۹۶۰ء ۳۰۳ - ۳۱۳ ص
 المہلہ مورخہ ۱۳ اگست ۱۹۱۳ء کا اداریہ (مشہد

* ماهنامہ ریاض (کراچی) ، مارچ ۱۹۵۵ء ، ۱۵ - ۱۶ ص

اکبر) اور مولانا سید سلیمان ندوی

ماہنامہ فاران (کراچی)، ستمبر ۱۹۷۰ء، ۱۸، ۲۹ - ۲۹ ص

اثر صحبتی

علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ الحمرا (لاہور)، نومبر ۱۹۵۳ء

احمد اللہ ندوی، حکیم سید

علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۳۲، ۳۹ - ۳۹ ص

سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „تذکرہ مسلم شعرائے بنهار“ حصہ دوم میں،

۱۳۹ - ۱۶۴ ص

(کراچی - مؤلف (س۔ ن))

آخر راهی

سید سلیمان ندوی اور سید مودودی

اپنی کتاب „معارف اور سید مودودی“ میں

(لاہور - مکتبہ تعمیر انسانیت، ۱۹۸۵ء)

ادیب

علامہ سید سلیمان ندوی کے اسلوب بیان پر ایک نظر

ماہنامہ معارف (اعظم گھر)، اپریل ۱۹۵۶ء

ارشد تھانوی

سید (سلیمان) مستند قضا پر

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۶۲، ۶۳ - ۶۳ ص

اعجاز الحق قدوسی

سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب،، اقبال اور علمائے پاک و ہند،، میں، ۳۱۸ - ۳۵۶ ص

(lahor - اقبال اکادمی پاکستان ۱۹۷۲ء)

اعجاز حسین ، ڈاکٹر

اپنی کتاب،، مختصر تاریخ ادب اردو،، میں

(کراچی - اردو اکیڈمی سندھ ۱۹۵۶ء)

الطاں علی بریلوی ، سید

علامہ سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب،، راهی اور راہنما،، میں ، ۵۹ - ۶۳ ص

(کراچی - آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس ، ۱۹۷۳ء)

امجد علی شاکر

علامہ سید سلیمان ندوی اور مولانا اشرف علی تھانوی

ہفت روزہ چنان (lahor) ۱۲ - اپریل ۱۹۷۶ء ۱۶ ص

تنویر امام

سید سلیمان ندوی - ایک جائزہ

صبیح محسن کر مرتبہ مجلہ،، بیاد سید سلیمان ندوی،،

میں ، ۳۶ - ۳۷ ص

جمال محسن ، سید

بیگم سلیمان ندوی سر ایک ملاقات

صبیح محسن کر مرتبہ مجلہ،، بیاد سید سلیمان ندوی،،

میں، ۳۶ - ۳۷ ص

حسن امام وارثی ، سید

این نہ مورے بود میگونی سلیمانی شکست

ماہنامہ ریاض (کراچی) مارچ ۱۹۵۳ء ۲۵ - ۲۹ ص

حسن مثنی ندوی

این منزلت به تخت سلیمان برابر است
ماهnamہ ریاض (کراچی) ، مارچ ۱۹۵۳ء ۳۳ - ۵۲ ص

حسین ، سید

حضرت قبلہ (سلیمان) رحمۃ اللہ علیہ کا عارفانہ کلام
اور تصوف میں ان کا مقام
ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ) ، منی ۱۹۵۵ء ۳۲۲ - ۳۳۵
حفیظ الحق دیسنوی

علامہ سید سلیمان ندوی
صیبح محسن کے مرتبہ مجلع „ بیاد سید سلیمان ندوی ”
میں ، ۲۹ - ۳۱ ص

علامہ سید سلیمان ندوی - چند یادیں
حوالہ مذکورہ بالا ، ۳۲ - ۳۵ ص
کچھ یادیں ، کچھ باتیں

صیبح محسن کے مرتبہ مجلع „ صد سالہ یوم پیدائش
علامہ سید سلیمان ندوی ” میں ، ۱۰۲ - ۱۰۳ ص

حمد اللہ ، ذاکر

عربون کی جہاز رانی
ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ) ، فروری ۱۹۳۶ء ۱۳۶ -
۱۳۷ ص جون ۱۹۳۶ء ۳۲۱ - ۳۲۲ ص

حضرت مولانا سید سلیمان ندوی

ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ) ، منی ۱۹۸۵ء ۳۸۱ - ۳۸۸ ص
خان ، ایم - اے

تأثیرات (سید سلیمان ندوی کی کراچی میں آمد)

ماهnamہ مستقبل (کراچی) ، جولائی ۱۹۵۰ء ۲ - ۳ ص

خالد بزمی

مولانا سید سلیمان ندوی

عبدالرشید ارشد کی مرتبہ کتاب، «بیس بڑے مسلمان»

میں، ۸۲۳ - ۸۶۰ ص

(لاہور - مکتبہ رشیدیہ)

خلش ہاشمی

سید سلیمان ندوی

ہفت روزہ پاک جمہوریت (کراچی)، ۱۹ جولائی

۱۹۷۰ء، ۱۸ - ۱۹ ص

ذوالفقار حسین بخاری

سید سلیمان ندوی - ایک مکتب نگار کی حیثیت سے

ماہنامہ برهان (دہلی)، ستمبر ۱۹۶۳ء، ۱۳۳ - ۱۶۸ ص

سید سلیمان ندوی کا اردو ادب میں مقام

ماہنامہ فروغ اردو (کھنڈ)، اپریل ۱۹۶۳ء

سید سلیمان ندوی - شخصیت و ماحول

ماہنامہ الفرقان (کھنڈ)، ستمبر ۱۹۶۳ء، ۲ - ۳۶ ص

سید سلیمان ندوی - بحیثیت نقاد

ماہنامہ ماہ نو (کراچی)، اکتوبر ۱۹۶۳ء، ۳۵ - ۳۶ ص

علامہ سید سلیمان ندوی کی تحریر و انشاء

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، اپریل ۱۹۶۳ء، ۲۳۵ -

۲۲ ص

رشید احمد صدیقی

گنج گران مایہ

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، مئی ۱۹۶۰ء، ۱۱۰ -

۱۳۳ ص

اپنی کتاب «هم نفسان رفتہ» میں، ۲۵ - ۵۹ ص

(lahor - آئینہ ادب ۱۹۷۱ء)

رئیس احمد جعفری، سید

سید صاحب - نقوش و تأثیرات

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۰۶ - ۱۱۸،

۱۲۲ ص

علامہ سید سلیمان ندوی کی رحلت

ماہنامہ ریاض (کراچی)، دسمبر ۱۹۵۳ء، ۵ - ۸ ص

مولانا سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „دید و شنید“ میں، ۱۱۹ - ۱۲۸ ص

(lahor - کتاب منزل ۱۹۳۸ء)

ریاض احمد پرواز

سید سلیمان ندوی کی شاعری

ماہنامہ عارف (lahor)، اپریل ۱۹۶۵ء، ۳۹ ص

زینت النساء رابعہ

سید سلیمان ندوی بحیثت مورخ و محقق

صیح محسن کے مرتبہ مجلے، صد سالہ یوم پیدائش علامہ

سید سلیمان ندوی“ میں، ۱۰۵ - ۱۰۰ ص

سخن احمد هاشمی، ڈاکٹر

ڈاکٹر اقبال اور سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „ادبی آئینے“ میں، ۲۳۵ - ۲۳۷ ص

(کراچی - مکتبہ شاپد، ۱۹۷۳ء)

ندوہ کے تعلق سے سید سلیمان ندوی اور شبی نعمانی

صیح محسن کے مرتبہ مجلے، صد سالہ یوم پیدائش

علامہ سید سلیمان ندوی“ میں، ۳۱ - ۵۲ ص

سعید احمد اکبر آبادی

مکتوبات سلیمانی حصہ اول (مرتبہ : عبد الماجد دریا
بادی)

ماہنامہ برهان (دہلی) ، مارچ ۱۹۶۳ء ، ۱۸۳ - ۱۸۸ ص
مولانا سید سلیمان ندوی - میری نظر میں .

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ) ، مئی ۱۹۵۵ء ، ۱۵ -
۱۲۲ ص

سہیل احمد

دیسنے (علامہ سید سلیمان ندوی کا وطن)
صبعیح محسن کر مرتبہ مجلہ „ بیاد سید سلیمان ندوی ”
میں ، ۳۱ - ۳۸ ص

شاه علی ، ڈاکٹر سید
حیات شبی

اپنی کتاب „ اردو میں سوانح نگاری ” میں ، ۲۸۸ -
۲۸۹ ص

(کراچی - گلڈ پبلشٹنگ ہاؤس ۱۹۶۱ء)

شمس تبریز خان

(صدر یار جنگ اور) سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „ صدر یار جنگ ” میں ، ۲۷۰ - ۲۷۴ ص

(لکھنؤ - مکتبہ دارالعلوم ندوۃ العلماء ۱۹۲۰ء)

شهاب الدین دستوی ، سید

علامہ سید سلیمان ندوی

صبعیح محسن کر مرتبہ مجلہ „ صد سالہ یوم پیدائش

علامہ سید سلیمان ندوی ” میں ، ۶۶ - ۶۲ ص

صبح الدین عبدالرحمن، سید آہ سید صاحب ہم پر کیا گزری ؟
 ماهنامہ معارف (اعظم گڑھ) جنوری ۱۹۵۳ء، ۵ - ۱۸ ص

اخلاق و سیرت کے کچھ جلوے
 ماهنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۵۱ - ۸۱ ص

حضرت سید صاحب اور ڈاکٹر اقبال
 ماهنامہ معارف (اعظم گڑھ) جولائی ۱۹۶۲ء، ۵ - ۲۸ ص

افضل حق قرشی کی مرتبہ کتاب، "اقبال کے مددوں
 علماء" میں، ۳۹ - ۳۷ صحن (لاہور - مکتبہ محمودیہ، ۱۹۴۴ء)

سوانح حیات (سید سلیمان ندوی)
 ماهنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۱ - ۳۶ ص

سیرت النبی جلد ششم پر ایک طالب علمانہ نظر
 صبیح محسن کے مرتبہ مجلے، "صد سالہ یوم پیدائش علامہ
 سید سلیمان ندوی" میں، ۱۲ - ۲۲ ص

علامہ سید سلیمان ندوی - مختصر جائزہ
 صبیح محسن کے مرتبہ مجلے، "صد سالہ یوم پیدائش
 علامہ سید سلیمان ندوی" میں، ۱۰ - ۸۱ ص

مولانا سید سلیمان ندوی
 ماهنامہ نقوش (لاہور) شخصیات نمبر حصہ اول،
 جنوری ۱۹۵۰ء، ۱۸۰ - ۱۸۸ ص

صد سالہ یوم ولادت
 ماهنامہ معارف (اعظم گڑھ)، دسمبر ۱۹۸۷ء، ۳۰۲ - ۳۰۳ ص

ایسا کہاں سے لائیں کہ تجھ سا کہیں جسے ؟

ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ)، جون ۱۹۸۵ء، ۲۲۱ -

۳۳۸ ص

حضرت الاستاذ مولانا سید سلیمان ندوی اپنی سیرت
النبی میں انشا پرداز کی حیثیت سے

ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ)، فروری ۱۹۸۵ء، ۱۰۱ -

۱۳۸ ص

سینیار کل ہند انجمن ترقی اردو دہلی بیان سید سلیمان
ندوی

ماهnamہ معارف (اعظم گڑھ)، اپریل ۱۹۸۵ء، ۲۳۲ -

۲۳۳ ص

صلاح الدین احمد ندوی

سید الملک کا ما تم

ماهnamہ ریاض (کراچی) مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۲۳ - ۱۲۴ ص

ضیاء الدین اصلاحی

جنگ آزادی میں دارالمحصنین کا حصہ

ماهnamہ قومی زبان (کراچی)، اگست ۱۹۷۱ء، ۱۱ -

۱۱ ص

ضیاء الدین احمد برنسی

سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „عظمت رفتہ“ میں

(کراچی) .

عاطر، م - طب

علامہ سید سلیمان ندوی

ہفت روزہ چنان (لاہور) ۱۹ نومبر ۱۹۷۹ء، ۲۱، ۲۱ ص

عبد الباری ندوی

سیرت السيد کریم کچہ انمول سبق

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۹۔ ۱۰۹ ص

سید عبدالرؤف اورنگ آبادی

حضرت (سلیمان) رحمۃ اللہ علیہ کا سلوک و تصوف

اور طریقہ تربیت

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۸۔ ۳۲۱ ص

عبد السلام قدوانی

ندوہ کا مثالی تخیل

ماہنامہ ریاض (کراچی) دسمبر ۱۹۵۳ء، ۸۔ ۱۳ ص

عبدالعلی خان

سید سلیمان۔ آج سے ۳۵ سال پہلے

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۹۔ ۸۰ ص

عبدالقدوس ہاشمی

سید صاحب کی یاد

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۳۰۔ ۳۶ ص

سید سلیمان ندوی۔ علم و عرفان کی کوہ گران کا فرہاد

صیح محسن کی مرتبہ مجلی « بیاد سید سلیمان ندوی »

میں، ۸۔ ۱۰ ص

علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ فاران (کراچی)، نومبر ۱۹۸۳ء، ۳۶۔ ۳۹ ص

علامہ سید سلیمان ندوی۔ ذاتی مشاهدات و تأثیرات

صیح محسن کی مرتبہ مجلی « صد سالہ یوم پیدائش علامہ

سید سلیمان ندوی » میں، ۱۳۔ ۱۷ ص

عبد القوی دسنوی

علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ البلاغ (بمبئی)، تعلیمی نمبر، دسمبر ۱۹۵۳ء،

جنوری و فروری ۱۹۵۵ء، ۳۳۶ - ۳۵۲ ص

کتابیات مقالات علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منسی ۱۹۶۶ء، ۳۲۲ -

۳۹۶ ص

عبداللطیف اعظمی

مولانا ابوالکلام آزاد اور مولانا سید سلیمان ندوی کے

باہمی تعلقات

ماہنامہ جامعہ (دہلی)، دسمبر ۱۹۶۳ء.

عبدالماجد دریابادی

سید الطائفہ

عبد القوی دریابادی کی مرتبہ کتاب، "وفیات ماجدی"

مین، ۷۹ - ۲۷ ص

(الکھنو - مولانا عبدالماجد اکیثمی، ۱۹۸۱ء)

سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب، "معاصرین" مین، ۲۰۲ - ۲۰۳ ص

(کراچی - مجلس نشریات اسلام، س. ن.)

نقوش سلیمانی - ادب و انشا کی کچھ جھلکیاں

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منسی ۱۹۵۵ء، ۲۲۹ - ۲۲۳ ص

عبدالمجید سالک

سید سلیمان ندوی

ماہنامہ ماہ نو (کراچی)، جنوری ۱۹۵۳ء، ۱ - ۲۰

ص ۵۵

عبدالغنى ، پروفیسر

علامہ سید سلیمان ندوی کا علمی کارنامہ
ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، دسمبر ۱۹۸۲ء، ۵۲۳ ص

علامہ سید سلیمان ندوی بعثیت تنقید نگار
ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، دسمبر ۱۹۸۳ء، ۳۲۱ ص

عبدالمنان بیدل ، پروفیسر
سفر حجاز کے چند تأثیرات
ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۳۳۲ ص

عتیق الرحمن عثمانی
سید صاحب کی زندگی کے وہ خاص گوشے، جن سر میں
متاثر ہوا
ماہنامہ برهان (دہلی)، فروری ۱۹۵۳ء، مارچ ۱۹۵۳ء۔

عز الدین ندوی، شاہ
علامہ سید سلیمان ندوی
ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۰۲ - ۱۰۵ ص

مولانا سید سلیمان ندوی کی علمی و ادبی خدمات
ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، اگست ، ستمبر ۱۹۴۷ء
۱۰۵ - ۱۲۳ ص

(مقالہ برائی تکمیل امتحان ایم - اے، شعبہ اردو گورنکھپور
یونیورسٹی - گورنکھپور)

- عقیل احمد جعفری، سید
مورو سلیمان
ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۰ - ۲ ص
- علی اکبر، سید
سید سلیمان ندوی
ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۱۸ - ۱۲۲ ص
- عمیر الصدیق دریابادی ندوی
تاریخ ارض القرآن میں مستشرقین کے اعتراضات کے
جوابات
ماہنامہ معارف (اعظم گرہ)، دسمبر ۱۹۸۳ء،
۳۰۵ - ۳۲۰ ص، جنوری ۱۹۸۵ء، ۵ - ۲۰ ص
- غلام حسین پھلواروی، شاہ
یگانہ عصر صوفی
ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۵۸ - ۶۱ ص
- غلام محمد حیدرآبادی
حضرت علامہ سید سلیمان ندوی
ماہنامہ بینات (کراچی)، فروری ۱۹۷۶ء، ۳۰ - ۳۳ ص
- سیرت سلیمانی کا عرفانی پھلو
ماہنامہ معارف (اعظم گرہ)، مئی ۱۹۵۵ء، ۲۸۳ - ۳۰۶ ص
- سید صاحب سر پہلی ملاقات
ماہنامہ دارالعلوم (دیوبند)، اگست ۱۹۵۳ء، ۲۵ - ۲۷ ص
- ظرافت سلیمانی
صیح محسن کے مرتبہ مجلع دحد سالہ یوم پیدائش علامہ
سید سلیمان ندوی، میں، ۲۳ - ۲۴ ص

علامہ سید سلیمان ندوی اور پاکستان کر تین سال
ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۲۳ - ۱۳۸ ص

علامہ سید سلیمان ندوی - ایک عظیم مبصر قرآن
صبیح محسن کر مرتبہ مجلے „ بیاد سید سلیمان ندوی“
میں ۱۸ - ۲۳ ص

فخر الحسن ، سید

کرامات سلیمان

ماہنامہ قومی زبان (کراچی)، نومبر ۱۹۸۳ء، ۵ - ۱۰ ص

فضل اللہ فاروقی ندوی

سید صاحب کی شخصیت کا ایک پہلو

صبیح محسن کر مرتبہ مجلے „ بیاد سید سلیمان ندوی“
میں، ۳۳ - ۳۵ ص

قدوس صہبائی

علامہ سید سلیمان ندوی مرحوم

ماہنامہ انکار (کراچی)، اکتوبر ۱۹۶۱ء، ۲۵ - ۲۸ ص

مالک رام

علامہ سید سلیمان ندوی مرحوم

ماہنامہ معارف (اعظم گزہ)، منی ۱۹۵۵ء، ۳۵۵ -

۳۶۲ ص

Maher القادری

مکتوبات سلیمانی جلد اول (مرتبہ : عبدالماجد دریابادی)

ماہنامہ فاران (کراچی)، جون ۱۹۶۳ء، ۳۶ - ۳۷ ص

مکتوبات سلیمانی جلد دوم

ماہنامہ فاران (کراچی)، نومبر ۱۹۶۴ء، ۵۶ - ۵۸ ص

مجیب اللہ ندوی

تحریک خدرا العلماء اور سید صاحب
ماہنامہ معارف (اعظم گزہ)، منی ۱۹۵۰ء، ۲۰۲ -

۲۸۳ ص

محمد ابراهیم ڈار

حیات شبی پر ایک نظر

سے ماہی نوائی ادب (بمعنی)، جنسوری ۱۹۵۰ء، ۲۲ -

۲۸۴ ص

محمد اسماعیل ذبیح

نقش سلیمانی

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء

محمد اکرم، شیخ

شبی کا جانشین

اپنی کتاب „موج کوثر“ میں ۲۳۳ - ۲۲۸

(lahor - فیروز سنز ۱۹۶۳ء)

محمد اویس گوہر

دارالصنفین اعظم گزہ

محلہ علم و آگہی (نیشنل کالج کراچی)، اشاعت

„برصغیر پاک و هند کر علمی، ادبی اور تعلیمی ادارے“

۱۸۳ - ۱۸۵ ص

محمد اویس نگرامی ندوی

آنی جو ان کی یاد تو آتی چلی گئی

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء ۵۳ - ۲۸۵ ص

سید صاحب کر پیش نظر بعض اہم علمی کام

ماہنامہ معارف (اعظم گزہ)، منی ۱۹۵۵ء، ۲۳۵ - ۲۵۱ ص

علامہ سید سلیمان ندوی اور علوم قرآن
ماہنامہ الفرقان (الکھنڑ)، مارچ ۱۹۵۳ء

محمد جعفر ندوی، شاہ

چند ملاقاتیں

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۶۵ - ۶۹ ص

محمد حمید اللہ، ڈاکٹر حمید اللہ

محمد زبیر صدیقی، ڈاکٹر

ڈاکٹر سید سلیمان ندوی مرحوم اور ان کا تشخض

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۳۳۶ -

۳۳۳ ص

محمد صبغت اللہ شہید انصاری

سید صاحب سے چند ملاقاتیں

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۳۳ - ۸۱ ص

محمد عبدالله چفتانی، ڈاکٹر

سید سلیمان ندوی اور ان کے چند خطوط

سہ ماہی اردو ادب (علی گڑھ)، دسمبر ۱۹۶۰ء، ۵ -

۲۷۸ ص

محمد عمر الصدیق: عمر الصدیق

محمد معز الدین، ڈاکٹر

مولانا سید سلیمان ندوی اور علامہ اقبال

ماہنامہ فکرونظر (اسلام آباد) نومبر ۱۹۴۵ء، ۵۱۲

۳۲۳ ص

صیبح محسن کے مرتبہ مجلے „بنیاد سید سلیمان ندوی“

میں، ۱۱ - ۱۲ ص

طاهر تونسوی کی مرتبہ کتاب „ اقبال اور عظیم
شخصیات ” میں ۵۵ - ۶۲ ص
(lahor - Mektebہ عالیہ ۱۹۷۸ء)

محمد منظور نعمانی
حضرت مولانا سید سلیمان ندوی
ماہنامہ الفرقان (کھنڈ) اپریل - جون ۱۹۷۳ء - ۵۳
ص ۵۵

محمد غیم صدیقی ، ڈاکٹر
اکبر الہ آبادی اور سید سلیمان ندوی
ماہنامہ جامعہ (دہلی) ، ستمبر ۱۹۷۰ء ۳۸۳ ص
سید سلیمان ندوی اور ان کی ادبی خدمات
کاؤش (حیدر آباد) نمبر ۲ (۱۹۷۰ء) ۵ - ۱۱ ص
نمبر ۳ (۱۹۷۱ء) ۱۱ ص

سید سلیمان ندوی - شاعر کی حیثیت سے
ماہنامہ پرہان (دہلی) ، اکتوبر ۱۹۷۹ء ۲۳۳ - ۲۲۹
ص ۲۵۶

پندرہ روزہ تعمیر حیات (کھنڈ) ۱۰ نومبر ۱۹۷۹ء
مولانا محمد علی اور سید سلیمان ندوی
ماہنامہ جامعہ (دہلی) ، اپریل ۱۹۷۹ء ۱۰۹ - ۱۲۶ ص

محمود نظامی
خیام
مجلہ فروغ اردو (اسلامیہ کالج لاہور) ۱۹۳۳ء ۲۸۶ - ۲۸۸ ص

مختار الدین احمد آرزو

سید سلیمان ندوی کی غلطیاں

ماہنامہ نگار (لکھنؤ).

مسعود عالم ندوی

استاد مرحوم (نقوش و تأثیرات)

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منسی ۱۹۵۵ء، ۱۳۳۔

۱۵۶۔

سید سلیمان ندوی

ماہنامہ چراغ راہ (کراچی)، اپریل ۱۹۵۳ء، ۳۔ ۱۱ ص

مشیر الحق بحری آبادی

سید صاحب یورپ میں

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۸۷۔ ۱۔ ۱۰ ص

صبح دستوی

اقبال اور سلیمان ندوی

صبح محسن کے مرتبہ مجلے "صد سالہ یوم پیدائش"۔

علامہ سید سلیمان ندوی " میں، ۶۹۔ ۲۔ ۲ کھ

مظفر حسین برنسی، سید

مولانا سید سلیمان ندوی - نذرانہ عقیدت

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، اپریل ۱۹۸۵ء، ۲۹۱۔ ۲۹۸۔

۲۹۸۔

معشوق حسین اطہر ہاپوڑی، سید

خیام (سید سلیمان ندوی) پر ایک معروضی نظر

سہ ماہی اردو (دہلی)، اپریل ۱۹۳۵ء، ۱۸۶۔ ۱۸۷۔ ۱۹۱ ص

سید حسام الدین راشدی کے مرتبہ کتاب "ھفت مقاالت"۔

میں، ۲۶۔ ۲۸۶۔ ۲۸۷ ص

(کراچی - انجمان ترقی اردو پاکستان ، ۱۹۷۶ء)

معین الدین احمد ندوی ، شاہ

ہند و پاکستان میں ماتم

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۳۹۰۔

۳۹۸ ص

آہ ! سید صاحب

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، دسمبر ۱۹۵۳ء، ۲۰۲۔

۳۱۲۰۳ ص

حضرت الاستاذ رحمة الله عليه کی دینی و علمی خدمات

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۱۸۳۔

۲۱۳ ص

مناظر احسن گیلانی

تاریخ ارض القرآن کے متعلق میرے ذاتی احساسات و

تجربات

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، منی ۱۹۵۵ء، ۲۱۵۔ ۲۲۸۔

سید الملک کی مکتبی زندگی

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۱۸۔ ۲۳۔ ۲۳ ص

مولانا سید سلیمان ندوی کا پہلا کارنامہ

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ) جنوری ۱۹۳۰ء، ۵۔ ۲۳ ص

فروری ۱۹۳۰ء، ۸۵۔ ۱۰۳۔ ۱۰۳ ص

مارچ ۱۹۳۰ء، ۱۶۹۔ ۱۸۹۔ ۱۸۹ ص

اپریل ۱۹۳۰ء، ۱۹۳۔ ۲۲۵۔ ۲۲۲ ص

تمی ۱۹۳۰ء، ۳۲۹۔ ۳۵۲ ص

نجیب اشرف ندوی

شذرہ (رحلت سید سلیمان ندوی)

سہ ماہی نوائی ادب (بینی)، جنوری ۱۹۵۳ء

نجم الہدی ندوی

سید صاحب کی یاد میں

ماہنامہ معارف (اعظم گڑھ)، نومبر ۱۹۰۹ء، ۲۲۵۔

۳۵۰ ص

نصر الدین ندوی، حکیم

آہ، سید العلماء

ماہنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۰۳ء، ۳۰، ۳۳ ص

نیاز فتح پوری

عربون کی جہاڑ رانی (تبصرہ)

ماہنامہ نگار (الکھنو)، نومبر ۱۹۲۵ء

نقوش سلیمانی

ماہنامہ نگار (الکھنو)، مارچ ۱۹۳۰ء

ہارون الرشید

سید سلیمان ندوی

اپنی کتاب „اردو ادب اور اسلام“ حصہ دوم میں، ۵۰۔

۵۶ ص

(الاہور - اسلامک پبلی کیشنر، ۱۹۸۰ء)

ہرسروپ شrama، پنڈت

امداد صابری اور سید سلیمان ندوی (۱)

اپنی کتاب „مختصر حالات مولانا امداد صابری“ میں،

۳۹ - ۵۵ ص

(دہلی - جدید پرنٹنگ پریس (س۔ ن۔)

یوسف سلیم چشتی

خارج عقیدت

ماهنامہ ریاض (کراچی)، مارچ ۱۹۵۳ء، ۸۱ - ۸۶ ص

یوسف سلیم چشتی

جانشین شبلی

ماهنامہ فاران (کراچی)، جون ۱۹۵۹ء، ۲۱ - ۳۰ ص

یوسف سلیم چشتی

حیات شبلی اور مولانا (اقبال احمد) سہیل

ماهنامہ فاران (کراچی)، اگست ۱۹۵۴ء، ۱۵ - ۲۱ ص

علامہ سید سلیمان ندوی

ماہنامہ کتاب (لاہور) جنوری ۱۹۷۶ء، ۲۳ - ۲۴ ص
